

**Manifest samorządowy
Platformy Obywatelskiej i .Nowoczesnej**

BLIŻEJ LUDZI

**Platforma
Obywatelska**

.Nowoczesna

Pprzed Polską najważniejsze wybory samorządowe w historii. Od ich wyniku zależy, czy będziemy żyli w państwie zarządzanym z biura w partyjnej centrali czy w kraju wolnych obywateli, współdecydujących o swoich małych ojczyznach i najbliższym otoczeniu.

W takim momencie trzeba współpracować. Przeanalizowaliśmy nasze programy i dziś już wiemy, że Platformę Obywatelską i .Nowoczesną łączy pomysł na Polskę bardziej zdecentralizowaną, dobrze rządzoną i bliską ludziom.

Dokończenie decentralizacji państwa jest najlepszą gwarancją rozwoju Polski, bo reforma samorządowa okazała się jednym z największych sukcesów przemian po 1989 roku. Wspierani przez PO i .Nowoczesną gospodarze wielu polskich miast i regionów cieszą się zaufaniem mieszkańców. Sprawdzili się w swoich społecznościach: modernizowali infrastrukturę, dobrze wykorzystali dostępne fundusze europejskie. Ale trzeba zrobić więcej. Dziś mieszkańcy oczekują od lokalnych władz lepszych miejsc pracy, podniesienia jakości życia, wzmacniania lokalnej tożsamości i siły regionów. Nadszedł czas, by ludzie w jeszcze większym stopniu współdecydowali o swoich sprawach.

Dziś wiemy już, co oznaczają rządy PiS. To buta, arogancja, osamotnienie w Unii Europejskiej, brak szacunku dla obywateli, niszczenie instytucji państwa i osłabianie prawa.

Platforma Obywatelska i .Nowoczesna w swoich programach proponują Polskę samorządną, europejską i obywatelską, opartą na czterech wartościach: **wolności, równości, godności i solidarności**. Spełniającą oczekiwania wszystkich wolnych Polaków. Realizującą w praktyce zasadę, że każdy jest równy i zasługuje na taką samą troskę państwa. Szanującą ludzką godność i potrzeby. Solidarną wobec każdego członka wspólnoty.

Platforma i .Nowoczesna: wspólny plan dla samorządnej Polski

Nasze podejście do rozwijania miast i regionów opiera się na kilku podstawowych elementach:

- dokończymy decentralizację państwa, całość władzy w regionie przełożymy samorządom województw, zwiększymy bezpośredni udział obywateli w podejmowaniu decyzji;
- wzmocnimy finansowo samorzady, zostawiając podatki tam, gdzie żyją obywatele, którzy na nie pracują;
- zwiększymy zaangażowanie samorządów w prowadzenie programów zdrowotnych i profilaktycznych, poprawiających jakość ochrony zdrowia;
- damy samorządom więcej swobody w obszarze edukacji, by mogły zapewnić uczniom lepszą opiekę i wiedzę dostosowaną do potrzeb lokalnych rynków pracy;
- wzmocnimy politykę społeczną, zwiększymy wsparcie dla seniorów i opiekunów osób niepełnosprawnych;
- utworzymy Krajową Politykę Wiejską i Fundusz Rozwoju Polskiej Wsi, zwiększymy wsparcie dla rozwoju małych i średnich miast, wdrożymy ambitną politykę miejską, zainwestujemy w odnowę centrów miast, transport publiczny i tereny zielone.

Programowy manifest

Platformy Obywatelskiej i .Nowoczesnej

to zbiór szczegółowych propozycji programowych, które obie partie przedyskutowały i uznały za wspólne.

Decentralizacja władzy, więcej pieniędzy dla samorządów

Ograniczymy rolę urzędu wojewody – przedstawiciela rządu w terenie, mianowanego bez konsultacji z lokalnymi społecznościami. Kompetencje wojewodów przejmą samorządy województw, włączając w to zarządzanie kryzysowe w województwie.

Radycznie zwiększymy dochody własne gmin, powiatów i województw. Pieniądze z podatków powinny zostać tam, gdzie żyją obywatele, którzy je płacą. Dlatego proponujemy, żeby dochody z PIT (podatek od dochodów osób fizycznych) oraz całość dochodów CIT (podatek od dochodów osób prawnych) pozostawały na szczeblu samorządowym, przy ograniczeniu dotacji i subwencji.

Chcemy, żeby samorząd decydował nie tylko o wysokości podatku lokalnego, ale też o wysokości kwoty wolnej od podatku PIT. Samorządy będą mogły konkurować ze sobą wysokością stawki kwoty wolnej, na czym najbardziej skorzystają mieszkańcy o niewielkich dochodach. Stworzymy także fundusz solidarnościowy, który zagwarantuje bezpieczeństwo finansowe słabszym samorządom.

Zniesiemy również obowiązek posiadania jednostki organizacyjnej do realizacji zadań – zwiększy to swobodę samorządów w kształtowaniu struktur wewnętrznych.

Udział obywateli w podejmowaniu decyzji

Zwiększymy bezpośredni udział obywateli na każdym szczeblu zarządzania. Zwiększymy rolę radnych. Będziemy wspierać tworzenie rad dzielnic, osiedli i sołectw wszędzie tam, gdzie jeszcze nie powstały, obowiązkowo w miastach na prawach powiatu. Damy radom i sołectwom więcej władzy, a także własne pieniądze do dyspozycji.

Wdrożymy na możliwie największą skalę inne działania partycypacyjne, na przykład obywatelskie panele konsultacyjne. Wprowadzimy wybór starosty przez mieszkańców powiatu, w głosowaniu bezpośrednim – tak jak dziś wybiera się wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Zwiększymy rolę referendum, poddając pod nie na przykład najważniejsze decyzje inwestycyjne gminy.

Samorządy muszą być szczególnie wyczulone na potrzeby dwóch grup społecznych: młodzieży i seniorów. Dlatego zwiększymy ich wpływ na podejmowane decyzje.

Zainwestujemy więcej w bezpieczeństwo obywateli, rozumiane także jako bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego i pieszych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Samorządy, które pomagają obywatelom

Pełna decentralizacja, którą proponujemy, to okazja do wprowadzenia dużych zmian w polityce społecznej. Chcemy połączyć instytucje za to odpowiedzialne, dotychczas rozproszone na szczeblu województw, powiatów i gmin. Następnie na nowo przydzielimy im zadania. Skończymy z dublowaniem zadań i zagwarantujemy wyższą jakość świadczonych usług. Część instytucji, zbędnych po konsolidacji, zlikwidujemy, by ograniczyć wydatki na administrację, a więcej wydawać na zaspokajanie potrzeb mieszkańców.

Zwiększymy rolę pracowników opieki socjalnej, by pomocy społecznej nie redukować do wypłacania zasiłków. Część zadań OPS przekażemy organizacjom pozarządowym. Wprowadzimy zasadę jednego transferu, czyli ustalania górnej granicy środków dla danego beneficjenta pomocy społecznej, zamiast obecnych świadczeń z wielu źródeł.

Uważamy, że konieczne jest zwiększenie wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz dla opiekunów seniorów. Upowszechnimy

usługi asystenckie i wprowadzimy urlopy „wytchnieniowe”, by opiekunowie – członkowie rodzin – mogli na przykład wyjechać na urlop.

Rozwiniemy sieć placówek dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych. Organizacje obywatelskie (pozarządowe) staną się ważnym partnerem samorządów. Przekażemy im wykonywanie części zadań, za które odpowiadają samorządy – z obszaru edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury czy sportu. Samorząd wybierze partnerów do realizacji tych zadań w trybie konkursowym. Będą oni działać pod jego nadzorem, co zagwarantuje mieszkańcom najwyższą jakość usług.

Samorządowy Program Mieszkaniowy

Mała dostępność mieszkań komunalnych to wyzwanie dla wielu miast i miejscowości. Dlatego stworzymy Samorządowy Program Mieszkaniowy, wraz z funduszem wsparcia wspólnot i mieszkańców w zakresie remontu mieszkań lokatorskich, spółdzielczych oraz własnościowych (także domów jednorodzinnych). Rozwiązania te poprawią jakość życia wielu rodzin, a samorządy najlepiej sobie z tym poradzą.

Jesteśmy przekonani, że perspektywa własnego mieszkania to obok dobrej pracy najważniejsza motywacja, która może skłonić młodzież do pozostania w kraju. Dlatego na poziomie samorządów będziemy uruchamiać programy mieszkaniowe dla absolwentów szkół. Zaczniemy od wydzielenia z zasobu komunalnego specjalnej puli mieszkań dla najzdolniejszych studentów. Równolegle wprowadzimy system stypendiów na ponowne osiedlenie się po odbyciu studiów za granicą lub w najlepszych krajowych uczelniach.

Transparentny samorząd

Samorządy prawdziwie obywatelskie muszą być całkowicie przejrzyste. Chcemy, żeby mieszkańcy mieli pełen dostęp do informacji na temat działalności jednostek samorządu i ich majątku, podobnie jak działalności samorządowych spółek komunalnych.

Biuletyny Informacji Publicznej będą zestandaryzowane i aktualizowane; znajdą się w nich dane o wysokości wynagrodzeń w instytucjach samorządowych oraz zasadach zatrudniania.

Wszystkie kluczowe decyzje będą podejmowane w procesie dialogu społecznego, z wysłuchaniem obywateli.

Ochrona zdrowia

Obowiązkiem samorządów jest odpowiedzieć na powszechną potrzebę lepszej opieki zdrowotnej inwestycjami w modernizację szpitali i przychodni, ale także w programy szczepień i kampanie profilaktyczne (na przykład badania przesiewowe i onkologiczne). Chcemy, by samorządy upowszechniały zdrowy tryb życia, między innymi poprzez inwestycje w obiekty sportowe służące mieszkańcom oraz profilaktykę. Zbudujemy więcej miejsc aktywności fizycznej (na przykład ogólnodostępnych siłowni na powietrzu) oraz wesprzemy sport dzieci i młodzieży. Profilaktyka jest zawsze bardziej efektywna niż leczenie.

Zracjonalizujemy zarządzanie placówkami zdrowia, by ułatwić rejestrację i skrócić czas oczekiwania na wizytę. W każdej przychodni i każdym szpitalu samorządowym będzie można otrzymać receptę na antykoncepcję awaryjną. Będziemy finansować zabiegi in vitro i dążyć do przywrócenia krajowego programu przeciwdziałania niepłodności.

Czyste powietrze

Każdego roku smog zabija tysiące Polek i Polaków. Samorządy mogą najskuteczniej walczyć z trucizną w powietrzu. Wsprzemy rozszerzanie sieci gazowej i ciepłowniczej, będziemy premiować termomodernizację budynków oraz wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (na przykład instalować systemy energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej). Programy termomodernizacji obejmą zarówno budynki wielorodzinne, jak i jednorodzinne.

Wprowadzimy programy wymiany pieców węglowych na nowoczesne instalacje grzewcze. Osoby uboższe zostaną objęte programami osłownymi. Samorządy dopłacą też do kupna lepszych paliw i wprowadzą zakaz sprzedaży odpadów węglowych.

Transport publiczny

Inwestycje w transport publiczny to jednocześnie lepsza jakość życia i większa ochrona środowiska, w tym walka ze smogiem. Największe polskie miasta, podobnie jak inne europejskie metropolie, odkrywają, że jest tylko jedno skuteczne lekarstwo na narastający problem korków i braku miejsc parkingowych: trzeba zachęcić mieszkańców i przyjezdnych, by przesiadli się do autobusu, tramwaju, metra lub pociągu.

Będziemy dążyć do stopniowego ograniczania ruchu samochodowego w centrach miast, między innymi poprzez wprowadzanie stref ograniczonej emisji komunikacyjnej, rozbudowę i poprawę funkcjonowania transportu publicznego oraz ścieżek rowerowych. Zadbanie o nowoczesną i sprawną komunikację zbiorową to inwestycja w lepszą jakość życia mieszkańców.

Transport publiczny jest ważny także na obszarach wiejskich. Zapewnimy mieszkańcom wsi dobry dojazd do pracy, szkół i instytucji publicznych, z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Edukacja i kultura

Chcemy, żeby samorządy w większym stopniu odpowiadały za edukację i dostęp do kultury.

Samorządy będą samodzielnie decydować o rozmieszczeniu sieci szkół na swoim terenie. Zapewnią też większy wpływ rodziców na funkcjonowanie szkół, do których chodzą ich dzieci.

Dzieci będą miały zagwarantowaną możliwość rozwijania zainteresowań i poznawania coraz szybciej zmieniających się technologii. Uczniowie zasługują na lepsze świetlice, lepiej wyposażone laboratoria. Wykorzystamy sieci samorządowych bibliotek publicznych do budowy centrów aktywności i innowacyjności. Atrakcyjna oferta zajęć dodatkowych, organizowanych po lekcjach, oraz profesjonalnie działające świetlice ułatwią rodzicom godzenie pracy i opieki nad dziećmi.

Częścią nowego podejścia do edukacji będzie rozwój szkolnictwa zawodowego i dostosowanie go do potrzeb lokalnej gospodarki. Będziemy w większym niż obecnie stopniu włączać pracodawców w organizowanie pracy szkół.

Ułatwimy mieszkańcom dostęp do kultury: teatru, filharmonii, opery, muzeów, wystaw, życia literackiego i kina artystycznego. Będziemy dofinansowywać bilety, zwłaszcza dla dzieci i seniorów.

Samorządy staną się jedynymi gospodarzami swoich instytucji kultury. Nie mogą one być przedmiotem ręcznego sterowania z centrum rządu. Gminy będą współpracować z organizacjami pozarządowymi i wspierać niezależne wydarzenia kulturalne.

Program rozwoju miast

Przygotujemy ustawę dla największych polskich metropolii, wprowadzając w ich ramach obowiązek tworzenia planów rozwoju publicznego transportu zbiorowego oraz planów zagospodarowania przestrzennego. Premiowane będą inwestycje w kolej aglomeracyjną, szybkie tramwaje i parkingi w systemie „parkuj i jedź”.

Będziemy kontynuować proces rewitalizacji. W jej ramach skoncentrujemy się na odnowie społecznej centrów miast, modernizacji domów i adaptacji obiektów postindustrialnych do potrzeb lokalnej społeczności.

Znaczna część polityki miejskiej będzie poświęcona miastom średnim i mniejszym. Ich rozwój jest dla kraju tak samo ważny jak rozwój metropolii. Ułatwimy im uzyskiwanie nowych funkcji gospodarczych i usługowych, na przykład poprzez decentralizację regionalnych instytucji publicznych.

Samorządy wiejskie

Działania samorządów na obszarach wiejskich będą skoncentrowane na poprawie jakości życia i wzmacnianiu przedsiębiorczości, co pozwoli zbudować trwałą podstawę gospodarczą.

Wykorzystamy dostępne wsparcie z funduszy europejskich, by zwiększyć dochody w istotnym dla rozwoju wsi przetwórstwie rolno-spożywczym. Jednocześnie samorządy będą ułatwiać prowadzenie sprzedaży bezpośredniej przez rolników (targi, kiermasze), łącząc w ten sposób mieszkańców miast i rolników. Przywrócimy odpowiednio duże finansowanie Programu Budowy i Modernizacji Dróg Lokalnych.

Stworzymy – na wzór Krajowej Polityki Miejskiej – strategię rozwoju dla obszarów wiejskich, w której szczególnie uwzględnimy rolę edukacji

i transportu, a więc czynniki poprawiające jakość życia. Stworzymy Fundusz Rozwoju Polskiej Wsi, którego rolą będzie inwestowanie w poprawę jakości życia mieszkańców na terenach wiejskich. Fundusz będzie istniał tylko jako pozycja w budżecie państwa, zarządzać nim będą regiony, nie powstanie żadna nowa instytucja biurokratyczna.

Przywrócimy swobodę obrotu ziemią.

Samorządy dla przedsiębiorczości

Decentralizacja i wzmocnienie finansowe pozwolą rozwinąć skrzydła samorządowym programom wsparcia lokalnej przedsiębiorczości.

Ułatwimy samorządom wchodzenie w partnerstwa publiczno-prywatne oraz poprawimy warunki prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gmin. Upowszechnimy i zwiększymy samorządowe programy poręczeń i pożyczek.

Stworzymy więcej miejsc, w których początkujący przedsiębiorcy będą mogli prowadzić działalność gospodarczą: biur coworkingu z dostępem do szybkiego internetu, ofertą porad prawnych i szkoleń, opieką doradcy biznesowego.

Dzięki realizacji naszego programu
Polska stanie się zdecentralizowanym,
nowoczesnym państwem obywatelskim.

Wszystkie środowiska i ludzi, którzy akceptują
nasze plany, zapraszamy do współpracy
i wspólnego startu w wyborach!